SRI LANKA

ශ්‍රී ලංකා ගණකාධිකරණ ශිල්පීය ආයතනය

2020 ජූලි විභාගය – අදියර III

යෝජිත උත්තර
(304)

(304) සංස්ථාපිත සහ පුද්ගලික බදුකරණය

ශ්‍රී ලංකා ගණකාධිකරණ ශිල්පීය ආයතනය
නො. 540 , පූජ්‍ය මුරුත්තෙට්ටුවේ ආනන්ද නාහිමි මාවත,
නාරාහේන්පිට, කොළඹ 05.
දුරකථන : 011-2-559 669

මෙය අධ්‍යාපන හා පුහුණු කිරීම් අංශයේ ප්‍රකාශනයකි

ශ්‍රී ලංකා ගණකාධිකරණ ශිල්පීය ආයතනය

අදියර III විභාගය - 2020 ජූලි

(304) සංස්ථාපිත සහ පුද්ගලික බදුකරණය

යෝජිත උත්තර

(මුළු ලකුණු 20) **A කොටස**

පළමුවන ප්‍රශ්නය සඳහා යෝජිත උත්තර :

පරිච්ඡේදය 01 - ශ්‍රී ලංකාවේ බදුකරණය හැඳින්වීම

පැමිණි දිනය	බැහැර වූ දිනය	ශ්‍රී ලංකාවේ සිටි දින ගණන
2018.05.01	2018.08.15	107
2018.11.15	2019.01.20	66
2019.03.05	2019.03.31	26
එකතුව		**199**

ඉහත තොරතුරු වලට අනුව 2018 / 2019 තක්සේරු වර්ෂය තුළ ඔහු කායිකව ලංකාවේ දින 199 ක් වාසය කර ඇති අතර එමනිසා එම තක්සේරු වර්ෂයේ බදු අරමුණු සඳහා ශ්‍රී ලංකාවේ වාසික පුද්ගලයෙකි.

යම් පුද්ගලයකු යම් තක්සේරු වර්ෂයක් තුළ දී ශ්‍රී ලංකාව තුළ කායිකව සිටී නම් සහ එම කායිකව සිටීමේ කාලසීමාවේ හෝ කාලසීමාවල මුළු එකතුව එම වර්ෂය තුළ ආරම්භ වන හෝ අවසන් වන යම් මාස දොළහක කාලසීමාවක් තුළ දී දින එකසිය අසූතුන (183)ක් හෝ ඊට වැඩි ගණනක් වේ නම් එම පුද්ගලයා එම තක්සේරු වර්ෂය සඳහා ශ්‍රී ලංකාවේ බදු කටයුතු සඳහා වාසික පුද්ගලයකු සේ සැලකේ.

(ලකුණු 05)

දෙවන ප්‍රශ්නය සඳහා යෝජිත උත්තර :

පරිච්ඡේදය 07- අනෙකුත් ව්‍යාපාර බදු

a)

1. සැපයුම්කරුගේ නම, ලිපිනය හා ලියාපදිංචි අංකය
2. සැපයුම ලැබූ තැනැත්තාගේ නම සහ ලිපිනය
3. බදු ඉන්වොයිසි පත්‍රය නිකුත් කළ දිනය හා එහි අනුක්‍රමික අංකය
4. සැපයුම කළ දිනය හා භාණ්ඩ හා සේවාවල විස්තර
5. සැපයුමේ ප්‍රමාණය
6. සැපයුමේ වටිනාකම, අයකළ බද්ද හා සැපයුම සඳහා වූ ප්‍රතිෂ්ඨාව
7. ඉන්වොයිසියේ හොඳින් පෙනෙන ස්ථානයක "බදු ඉන්වොයිසිය" යන වචන.

(ලකුණු 03)

aat SRI LANKA

b) 2019 අප්‍රේල් 30

(ලකුණු 02)

තෙවන ප්‍රශ්නය සඳහා යෝජිත උත්තර :

06 පරිච්ඡේදය - රඳවා ගැනීමේ බදු සහ ප්‍රාග්ධන ලාභ බද්ද හා බදුකරණයට අදාල නඩු තීන්දු

රාජපක්ෂ එදි. දේශීය ආදායම් බදු කොමසාරිස් නඩුවේදී ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණය, තම නිවසේ නිල කාර්යාලය (ව්‍යාපාරික ස්ථානය) පවත්වාගෙන යන ලද අද්වකාද්වරයෙකු තම නිල කාර්යාලය සමන්විත නිවසේ සිට අධිකරණය වෙත යාමේ සහ ඒමේ වියදම්, බදු සඳහා අවසර දිය හැකි වියදමක් ලෙස තීරණය කරනු ලැබීය. එය එක් ව්‍යාපාරික ස්ථානයකින් තවත් ව්‍යාපාරික ස්ථානයකට යාමට සහ ඒමට ගිය වියදමක් බවත් නිවසේ සිට ව්‍යාපාරික ස්ථානයට යාමට සහ ඒමට ගිය වියදමක් නොවන බවටත් තීරණය කරන ලදී.

ඒ අනුව සොයිසාට තම නිවස සහ දේශීය ආදායම් දෙපාර්තමේන්තුව සහ සමාගම් රෙජිස්ටාර් වැනි දෙපාර්තමේන්තු දෙක අතර ගමන් කිරීමේ පිරිවැය ඉඩදෙන වියදම් ලෙෂ ඉල්ලා සිටිය හැකි අතර එය සොයිසාගේ ව්‍යාපාර ආදායමෙන් අඩු කර ගත හැකිය. මෙහිදී වාසස්ථානය ව්‍යාපාරික ස්ථානයක් ලෙස සැලකිය යුතුය.

(ලකුණු 05)

හතරවන ප්‍රශ්නය සඳහා යෝජිත උත්තර :

පරිච්ඡේදය 03 - වාසික පුද්ගලයන් සහ සමාගම් සඳහා බදුකරණය

1. අවසාන රඳවා ගැනීමේ ගෙවීමක් වේ.
2. අවසාන රඳවා ගැනීමේ ගෙවීමක් වේ.
3. අවසාන රඳවා ගැනීමේ ගෙවීමක් වේ.
4. අවසාන රඳවා ගැනීමේ ගෙවීමක් නොවේ.
5. අවසාන රඳවා ගැනීමේ ගෙවීමක් නොවේ.

(ලකුණු 05)

A කොටසෙහි අවසානය

B කොටස

පස්වන ප්‍රශ්නය සඳහා යෝජිත උත්තර :

05 පරිච්ඡේදය - බැදීම් හා ක්‍රියාපටිපාටි

a) 2 වන කාර්තුව – 2018 නොවැම්බර් 15
3 වන කාර්තුව – 2019 පෙබරවාරි 15

(ලකුණු 04)

b)

තක්සේරු වර්ෂය සඳහා ඇස්තමේන්තුගත බද්ද (වාරික ගෙවීම + රඳවාගත් බදු)

තක්සේරු වර්ෂය සඳහා ගෙවීමට ඇති ඉතිරි වාරික ගණන

වර්ෂය සඳහා ඇස්තමේන්තුගත බද්ද	900,000
2 වන කාර්තුව සඳහා ඇස්තමේන්තුගත වාරිකය	{900,000-(300,000+0)}/3
	= **රු.200,000/-**

(ලකුණු 03)

c)

1. අධිකරණ ක්‍රියාමාර්ග
2. බදු ගෙවන්නාගේ දේපළ තහනම් කිරීම සහ විකිණීම
3. තහනම් කළ දේපළ විකිණීම
4. ගෙවීම්වලින් හිලව් කරගැනීම
5. තෙවන පාර්ශ්ව ණයකරුවන්ගෙන් අය කරගැනීම

(ලකුණු 03)

හයවන ප්‍රශ්නය සඳහා යෝජිත උත්තර :

04 පරිච්ඡේදය - විවිධ ව්‍යවසායන් මත බදුකරණය

a. 2018/19 තක්සේරු වර්ෂය සඳහා හවුල් ව්‍යාපාර ආදායම ගණනය කිරීම

		රු
හවුල් ව්‍යාපාරයේ ශුද්ධ ලාභය		= 3,230,000
එකතු කළා		
හවුල්කරුවන්ට ගෙවූ වැටුප්	(1,080,000+960,000)- ඉඩනොදේ	= 2,040,000
ක්ෂය - ඉඩනොදේ		= 240,000
අඩු කළා		
වත්කම් මත ප්‍රාග්ධන දීමනාව		= (360,000)
බදු අරමුණු සඳහා හවුල් ව්‍යාපාරයේ ආදායම		**= 5,150,000**

(ලකුණු 03)

b. **හවුල් ව්‍යාපාරය විසින් ගෙවිය යුතු රඳවා ගැනීමේ බද්ද**

හවුල් ව්‍යාපාර ආදායම මත 8% = 5,150,000*8%

= **412,000**

(ලකුණු 02)

c. එක් එක් හවුල්කරුවන්ගේ හවුල් ව්‍යාපාර ආදායම් කොටස

	නාමල්	**කමල්**	**එකතුව**
හවුල්කරුවන්ට ගෙවූ වැටුප්	1,080,000	960,000	2,040,000
ඉතිරි ලාභය	1,555,000	1,555,000	3,110,000
ලාභ කොටස	2,635,000	2,515,000	5,150,000

(ලකුණු 03)

d. **එක් එක් හවුල්කරුට හිමි රඳවා ගැනීමේ බදු බැර කොටස,**

නාමල් = 2,635,000 * 8% = රු. 210,800/-

කමල් =2,515,000 * 8% = රු. 201,200/-

(ලකුණු 02)

(මුළු ලකුණු 10)

SRI LANKA

හත්වන ප්‍රශ්නය සඳහා යෝජිත උත්තර :

07 පරිච්ඡේදය වෙනත් ව්‍යාපාර බදු

(රු)

නිමවුම් බද්ද					
අපනයන	6,120,000	ශුන්‍ය අනුපාත			0
දේශීය විකුණුම්	4,425,000	15%			663,750
යන්ත්‍ර විකුණුම්	46,000	15%			6,900
	10,591,000				**670,650**
යෙදවුම් බද්ද					
ඇසුරුම් ද්‍රව්‍ය ආනයනය මත	116,000	ශුන්‍ය අනුපාත මත සැපයුම් වලට ඉඩදෙන බද්ද	116,000	-	
කාර්යාල වියදම් මත	38,000		38,000		
නිෂ්පාදනයට භාවිතා කරන යන්ත්‍ර අළුත් වැඩියා මත	4,800		4,800		

මෝටර් රථ අළුත් වැඩියා මත	3,000	පෞද්ගලික පරිහරණය සඳහා යොදා ගන්නා බැවින් ඉඩ නොදේ	-		
ඉඩදිය හැකි යෙදවුම් බද්ද			158,800 26,000		
ඉදිරියට ගෙනා අතිරික්ත යෙදවුම් බද්ද	26,000		184,800		
			157,785		
ශූන්‍ය අනුපාත මත සැපයුම්වලට අදාල යෙදවුම් බද්ධ			27,015		
ඉතිරි යෙදවුම් බද්ද ඉල්ලුම , නිමවුම් බද්දේ 100% ට **සීමා වේ**					
මුළු යෙදවුම් බද්ද					(184,800)
ගෙවිය යුතු VAT **බද්ද** අඩුකළා : වාරික ගෙවීම					485,850 (250,000)
ගෙවිය යුතු ඉතිරි බද්ද					**235,850**

(ලකුණු 10)

B කොටසෙහි අවසානය

C කොටස

අටවන ප්‍රශ්නය සඳහා යෝජිත උත්තර :

03 පරිච්ඡේදය - වාසික පුද්ගලයන් හා සමාගම් සඳහා බදුකරණය

හැෂ් ට්‍රේඩින් (පෞද්ගලික) සමාගම
2018/19 තක්සේරු වර්ෂය සඳහා ආදායම් බද්ද ගණනය

		රු.
ව්‍යාපාර ආදායම (සටහන 1)		64,088,150
ආයෝජන ආදායම (සටහන 2)		600,000
තක්සේරු කළ හැකි ආදායම		**64,688,150**
අඩුකළා: සුදුසුකම් ලබන ගෙවීම් හා සහන		
අනුමත පුණ්‍යායතනයට කළ පරිත්‍යාග බදු අය කළ හැකි ආදායමෙන් 1/5 හෝ රු. 500,000 යන දෙකෙන් අඩු ගණනට සීමා වේ	1,000,000	(500,000)
බදු අය කළ හැකි ආදායම		64,188,150
බදු වගකීම @ 28%		17,972,682

අඩුකළා : බදු බැර		
ආර්ථික සේවා බදු ගෙවීම (876,500 + 2,631,000)		(3,507,500)
වාරික ගෙවීම		(5,000,000)
කුලී ආදායම මත රඳවා ගැනීමේ බද්ද		(60,000)
ගෙවිය යුතු ඉතිරි බද්ද		**9,405,182**

සටහන 1 - ව්‍යාපාර ආදායම ගණනය

				+	-
				රු.	රු.
බදු පෙර ලාභය				64,240,000	
ආයෝජන ආදායම - කුලී ආදායම					600,000
ලී බඩු විකිණීමෙන් ලද ගිණුම්කරණ ලාභය					80,000
ලී බඩු විකිණීමෙන් ලද බදුකරණ ලාභය විකුණුම් ප්‍රතිෂ්ඨාව ලියාහළ අගය {235-(235*20%*2)}	=142,500 (141,000)			1,500	
ගිණුම්කරණ ක්ෂය				4,546,000	
<u>ප්‍රාග්ධන දීමනා</u>	<u>අත්පත් කර ගත් වර්ෂය</u>	<u>පිරිවැය</u>			
ගොඩනැගිලි	15/16	8,000,000	10%		800,000
ලොරි	16/17	4,324,000	20%		864,800
මෝටර් රථය - ඉඩ නොදේ	17/18	2,680,000			
කාර්යාල උපකරණ	18/19	1,235,000	20%		247,000
පරිගණක	17/18	2,875,000	25%		718,750
ගෘහ භාණ්ඩ	16/17	1,624,000	20%		324,800
පරිගණක මෘදුකාංග	18/19	1,000,000	25%		250,000
පරිත්‍යාග				1,000,000	
විදේශීය සංචාර – ඉඩ දේ				-	
නීති වියදම් (ප්‍රාග්ධන ස්වභාවයේ වියදම්)				52,000	
පාරිතෝෂික සඳහා වෙන් කිරීම				1,432,000	
සංග්‍රහ වියදම්				267,000	
කපා හළ බොල් ණය – ඉඩ දේ				-	
අඩමාන ණය සඳහා වෙන් කිරීම				400,000	
පාරිතෝෂික ගෙවීම					765,000
ගළපන ලද ලාභය				**60,888,150**	
අඩු කළා : ඉ/ගෙ අලාභ 2017/18				(3,200,000)	
ව්‍යාපාර ආදායම				64,088,150	

සටහන 2 – ආයෝජන ආදායම ගණනය

කුලී ආදායම		600,000	
අඩු කළා : වියදම්			
නීති ගාස්තු	ඉඩ නොදේ		600,000
ආයෝජන ආදායම			600,000

(ලකුණු 25)

නවවන ප්‍රශ්නය සඳහා යෝජිත උත්තර :

03 පරිච්ඡේදය වාසික පුද්ගලයන් හා සමාගම් සඳහා බදුකරණය

රුවන් මහතා
2018/19 තක්සේරු වර්ෂය සඳහා
ආදායම් බද්ද ගණනය

සේවා නියුක්තික ආදායම					
වැටුප (200,000*12)				2,400,000	
ප්‍රවාහන පහසුකම්වල වටිනාකම	30,000x12			360,000	
ජීවිත රක්ෂණය				120,000	
විනෝද ගමන				164,000	
සේවා නියුක්තික ආදායම					**3,044,000**
ව්‍යාපාර ආදායම					
ශුද්ධ ලාභය				664,000	
එකතු කළා: පරිත්‍යාග				250,000	
ඡායා පිටපත් යන්ත්‍රය				65,000	
අඩු කළා: ප්‍රාග්ධන දීමනාව		260,000	ĵ¾I 5	(52,000)	
ව්‍යාපාර ආදායම					**927,000**
ආයෝජන ආදායම					
පොළී ආදායම					
ස්ථාවර තැන්පතු	අවසාන රඳවා ගැනීමේ බද්ද			-	
භාණ්ඩාගාර බිල්පත්				**126,000**	
කුලී ආදායම					
දළ ආදායම (45x12)				540,000	
අඩු කළා : වරිපනම් බදු				(84,000)	
ආයෝජන වත්කම් උපලබ්ධි වීම				**456,000**	
ප්‍රතිෂ්ඨාව			55,000,000		
අඩු කළා:පිරිවැය			(50,000,000)		
තැරැව්කරු ගාස්තු			(100,000)		
වැට			(825,000)	**4,075,000**	
ආයෝජන ආදායම					**4,657,0000**
තක්සේරු ආදායම					**8,628,000**
අඩුකළා: සුදුසුකම් ලබන ගෙවීම් හා සහන					
පුද්ගල සහන				(500,000)	
සේවා නියුක්තික සහනය				(700,000)	
දළ කුලී ආදායමෙන් 25% (540x25%)				(135,000)	

රජයට කළ පරිත්‍යාග	ඉල්ලා සිටිය හැකි අගය		250,000	(250,000)	
බදු අය කළ හැකි ආදායම					**7,043,000**
බදු වගකීම					
භාණ්ඩාගාර බිල්පත් පොළී	126,000	5%	6,300		
ප්‍රාග්ධන ලාභ	4,075,000	10%	407,500		
	600,000	4%	24,000		
	600,000	8%	48,000		
	600,000	12%	72,000		
	600,000	16%	96,000		
	442,000	20%	88,400		
	7,043,000		**742,200**		
අඩු කළා - බදු බැර					
කුලී ආදායම මත රඳවා ගැනීමේ බද්ද @ 10%			(54,000)		
වාරික ගෙවීම්			(500,000)		
උපයන විට ගෙවීම්			(192,440)		
වැඩිපුර ගෙවූ බද්ද					**4,240**

(ලකුණු 25)

C කොටසෙහි අවසානය

Notice:

These answers compiled and issued by the Education and Training Division of AAT Sri Lanka constitute part and parcel of study material for AAT students.
These should be understood as Suggested Answers to question set at AAT Examinations and should not be construed as the "Only" answers, or, for that matter even as "Model Answers". The fundamental objective of this publication is to add completeness to its series of study texts, designs especially for the benefit of those students who are engaged in self-studies. These are intended to assist them with the exploration of the relevant subject matter and further enhance their understanding as well as stay relevant in the art of answering questions at examination level.

© 2020 by the Association of Accounting Technicians of Sri Lanka (AAT Sri Lanka). All rights reserved. No part of this document may be reproduced or transmitted in any form or by any means, electronic, mechanical, photocopying, recording or otherwise without prior written permission of the Association of Accounting Technicians of Sri Lanka (AAT Sri Lanka)